

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ**

УДК 338.242

СМЕРІЧЕВСЬКА Світлана Василівна

**ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬО-ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
ЛОГІСТИЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

Спеціальність 08.00.03 – економіка та управління
національним господарством

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
доктора економічних наук

Краматорськ – 2016

Дисертацією є рукопис

Роботу виконано у Донецькому державному університеті управління Міністерства освіти і науки України (м. Маріуполь).

Науковий консультант – доктор економічних наук, професор
Рекова Наталія Юріївна,
Донбаська державна машинобудівна академія
(м. Краматорськ), професор кафедри
економіки підприємства.

Офіційні опоненти:

доктор економічних наук, професор **Маркіна Ірина Анатоліївна,** Полтавська державна аграрна академія Міністерства освіти і науки України (м. Полтава), професор кафедри менеджменту;

доктор економічних наук, професор **Монастирський Григорій Леонардович,** Тернопільський національний економічний університет Міністерства освіти і науки України (м. Тернопіль), професор кафедри менеджменту та публічного управління.

доктор економічних наук, доцент **Турченко Дмитро Кузьмич,** Запорізький національний університет Міністерства освіти і науки України (м. Запоріжжя), професор кафедри управління персоналом і маркетингу.

Захист дисертації відбудеться *01 липня 2016 року о 13:00* на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 12.105.03 у Донбаській державній машинобудівній академії Міністерства освіти і науки України за адресою: 84313, м. Краматорськ, вул. Академічна (Шкадінова), 72, ауд. 1319.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Донбаської державної машинобудівної академії Міністерства освіти і науки України за адресою: 84313, м. Краматорськ, вул. Академічна (Шкадінова), 72.

Автореферат розісланий *30 травня 2016 року.*

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради,
доктор економічних наук, доцент

Н. А. Ясинська

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Складність завдань забезпечення сталого інноваційного розвитку країни, зростання її конкурентоспроможності, прискорення процесів інтеграції у світовий економічний простір вимагають докорінного перегляду змісту і механізмів управління національним господарством. Глобальна світова тенденція до становлення і розвитку неоекономіки та «економіки знань», за якої інтелектуальні ресурси перетворюються на рушійну силу соціального й економічного розвитку країни, а базисом стабільного зростання виступають інновації, зумовлює необхідність концептуалізації ідей підвищення конкурентоспроможності країни за рахунок логістизації національної економіки, тобто перенесення принципів, методів, новітніх логістичних технологій на організацію управлінських процесів і соціально-економічних відносин. Парадигмальна зміна поглядів на роль логістики в управлінні національним господарством, застосування логістичних підходів та інструментарію в системах управління розвитком як мікроекономічних, так і мезо- та макроекономічних систем сьогодні є беззаперечними реаліями, що потребують ґрунтовного дослідження в усій поліваріантності проявів, взаємозв'язків і чинників.

Глобалізаційні тенденції у світовій економіці прискорюють становлення і розвиток нових інтеграційних форм взаємодії економічних агентів від підприємств до національних економік. На жаль, Україна поки залишається осторонь активних інтеграційних процесів через неготовність вітчизняної економіки до прийняття логістичної парадигми розвитку. Разом з тим, еволюція логістики як інноваційної концепції управління, її інтелектуалізація висуває жорсткі вимоги як до формування нового управлінського мислення, логістичного за своєю суттю, так і до здатності економіки країни перейти в режим функціонування логістичної системи макроекономічного рівня, ключовим чинником якої виступає освітньо-інноваційний потенціал логістизації національної економіки.

Аксиоматизація логістичних засад в теорії управління економічним розвитком країни на мікро-, мезо- і макрорівнях закладена працями таких вітчизняних і зарубіжних науковців, як: А. Альбеков, Д. Бауерсокс [*D. Bowersox*], Д. Вордлоу [*D. Wardlow*], Д. Вуд [*D. Wood*], М. Григорак, Дж. Джонсон [*J. Johnson*], А. Долгов, В. Дибська, В. Дубницький, З. Каїра, С. Карнаухов, Є. Крикавський, О. Кроллі, В. Лукинський, І. Маркіна, П. Мерфі [*P. Murphy*], Г. Монастирський, Н. Рекова, В. Омельченко, О. Похильченко, І. Проценко, О. Проценко, О. Семененко, В. Сергєєв, Т. Скоробогатова, І. Смирнов, Т. Терьошкіна, Д. Турченко, В. Шумаєв та ін. Визнаючи вагомість наукового доробку вчених, який є суттєвим внеском у розвиток сучасних теоретичних уявлень щодо змісту процесів логістизації економіки країни, слід відзначити, що велике коло теоретико-методологічних, методичних і прикладних проблем реалізації логістичної парадигми управління розвитком економічних систем макрорівня залишилися поза увагою.

Актуальність даної дисертації зумовлена необхідністю створення теоретичних і методологічних основ, концептуальних засад і організаційно-

методичних підходів до формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки, що визначає об'єкт і предмет дослідження, його мету і завдання, а також структуру дисертації.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано відповідно до тематики держбюджетних науково-дослідних робіт Донецького державного університету управління Міністерства освіти і науки України за темами: «Тенденції і закономірності маркетингового управління соціально-економічними системами» (номер держреєстрації 0107U004221, 2007–2012 рр.), «Стратегічний розвиток національної економіки, регіонів та підприємств» (номер держреєстрації 0113U005211, 2013–2014 рр.), у межах яких автором визначено стратегічні цільові орієнтири розвитку національної економіки та запропонована модель освітнього антрапренерства та інтрапренерства як форми підприємницької діяльності та механізму інноваційного розвитку освітніх установ; Донецької академії автомобільного транспорту за темою: «Формування транспортно-логістичного кластеру промислового регіону» (номер держреєстрації 0113U003594, 2013–2014 рр.), у межах якої запропоновано концептуальний підхід до формування ТЛК інноваційного типу в Україні; Інституту економіки промисловості НАН України за темою: «Розробка напрямів і моделей трансформації інноваційної діяльності в промисловості в контексті міжнародної інтеграції» (номер держреєстрації 0106U008450, 2006–2009 рр.), у межах якої запропонована методика інтегральної оцінки рівня розвитку регіональної інноваційної системи та інноваційної системи України.

Мета і завдання дослідження. Метою дисертації є розробка теоретичних і методологічних основ, концептуальних засад, організаційно-методичних підходів до формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки як основи її інноваційного розвитку в умовах глобалізації господарських систем. Для досягнення поставленої мети сформульовано і вирішено наступні завдання:

узагальнити і систематизувати теоретичні підходи до розуміння змісту процесу логістизації національної економіки;

обґрунтувати комплекс стратегічних орієнтирів розбудови національної економіки України на засадах логістизації;

розвинути теоретичні погляди на сутність і структуру освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економічних систем національного рівня;

концептуалізувати методологічні імперативи логістизації національної економіки як основи формування її освітньо-інноваційного потенціалу;

створити методологію формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки;

удосконалити методичні засади оцінювання стану освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки країни;

визначити економічні передумови формування освітньо-інноваційного потенціалу національної економіки, оцінити його первинний стан і відповідність стратегічним орієнтирам розбудови економіки країни на засадах логістизації;

запропонувати концепцію формування освітньо-інноваційного потенціалу

логістизації національної економіки;

удосконалити методичний підхід до обґрунтування пріоритетних напрямів формування освітньо-інноваційного потенціалу розбудови національної економіки на засадах логістизації;

удосконалити організаційні та правові засади формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки країни;

розробити стратегію формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки;

запропонувати організаційно-економічний механізм реалізації стратегії формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки країни;

удосконалити систему державного програмування економічного розвитку країни на засадах логістизації.

Об'єктом дослідження є процес забезпечення інноваційного розвитку економіки України на засадах її логістизації.

Предмет дослідження – теоретичні і методологічні основи, організаційно-методичні підходи та інструментарій формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки.

Методи дослідження. Теоретичну основу дослідження склали фундаментальні положення економічної теорії, теорії державного регулювання економіки, менеджменту і логістики. У процесі дослідження використовувався комплекс загальнонаукових, конкретно-наукових і спеціальних методів, зокрема: *структурно-аналітичний* (для побудови логіки й структури дисертації); *монографічний та порівняльний аналіз, абстрактно-логічний метод* (для дескриптивного і конструктивного обґрунтування сутності нових економічних категорій «логістизація економіки», «освітньо-інноваційний потенціал логістизації», «державний логістичний менеджери́зм», «освітнє антрапренерство», «освітнє інтрапренерство»); *історичний метод, систематизація, конкретизація, аналіз і синтез, структурна декомпозиція, узагальнення* (при вивченні теоретичних основ логістизації національної економіки і визначенні складових її освітньо-інноваційного потенціалу); *концептуалізація, декомпозиція, методологічний синтез, комплексний підхід на основі виявлення причинно-наслідкових зв'язків, графічний метод* (при формуванні методології дослідження і концептуалізації освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки, методики його кількісного оцінювання); *статистичний, графічний, ретроспективний аналіз, кореляційний аналіз, структурний та системно-компаративний аналіз* (при діагностиці передумов логістизації економіки країни і оцінці відповідності первинного стану її освітньо-інтелектуального потенціалу тенденціям розгортання економічних процесів в країні); *концептуалізація, структурне моделювання, метод аналізу ієрархій, сценарне моделювання* (в процесі побудови концепції та стратегії формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки та організаційно-економічного механізму її реалізації); *методи сценарного та форсайт-прогнозування* (для визначення стратегічного вектору логістизації економіки та формування основної її передумови – відповідного освітньо-інноваційного потенціалу).

Інформаційну базу дослідження склали дані Державної служби статистики України, статистичні і звітні дані Міністерства освіти і науки України, дані Світового банку та Євростату, аналітичні доповіді та матеріали Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації, законодавчі й нормативні акти України, результати досліджень зарубіжних і вітчизняних науковців, а також власних досліджень автора.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розв'язанні важливої наукової проблеми – розробці теоретичних і методологічних основ, концептуальних засад, організаційно-методичних підходів до формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки як основи формування логістичного мислення і реалізації принципів логістичного менеджменту в управлінні розвитком економічних систем усіх рангів. Наукова новизна результатів дисертації розкривається в наступних положеннях:

вперше:

створено методологію формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки, особливістю якої є її дуальність як гносеологічного базису логістизації економіки країни (перенесення принципів логістичного менеджменту на управлінські процеси та соціально-економічні відносини на рівні національної економіки) і систематизованої сукупності підходів, способів, методів, прийомів та процедур формування її освітньо-інноваційного потенціалу, що здійснено шляхом методологічного синтезу основоположних концептів економічної теорії та державного управління і дозволяє забезпечити спадкоємність та наступність формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки, досягнення стратегічних орієнтирів економічного розвитку на засадах логістизації і чіткого вектору входження України у глобалізаційні й інтеграційні процеси у світовій економіці;

запропоновано концепцію формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки, представлену у вигляді ієрархічно організованої п'ятирівневої системи теоретико-методологічних концептів, методів, інструментів та організаційних засад, побудовану на методологічних імперативах тотальної (наскрізної) логістизації економіки країни, запровадження концепцій освітньої логістики та державного логістичного менеджменту у межах одного з трьох визначених сценаріїв (базового, мобілізаційного, інноваційного), реалізація якої спрямована на перехід національної економіки в режим функціонування інноваційної логістичної системи;

створено стратегію формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки, який, за своїми кількісними параметрами та якісними характеристиками, відповідає вимогам реалізації стратегічних орієнтирів розвитку економіки на засадах логістизації і входження до світових інтеграційних і глобалізаційних процесів на основі збереження її суб'єктності з визначенням принципів, основних і пріоритетних завдань та засобів їх реалізації;

запропоновано організаційно-економічний механізм реалізації стратегії формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки, дія якого спрямована на досягнення стратегічних орієнтирів економічного розвитку країни на засадах логістизації і забезпечується інституціональною взаємодією на основі партнерських моделей співробітництва та потокової організації управлінських процесів і програмно-цільового методу управління;

удосконалено:

наукове обґрунтування шляхів переходу до інноваційної моделі розвитку економіки України за рахунок концептуалізації методологічних засад і визначення пріоритетних напрямів логістизації національної економіки у процесі формування її освітньо-інноваційного потенціалу з кількісними параметрами та якісними характеристиками, що відповідатимуть стратегічним орієнтирам розбудови національної економіки на засадах логістизації;

методичний підхід до кількісної оцінки параметрів окремих складових і освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки країни в цілому на основі створення системи індикативних оцінних показників, застосування графічного методу і обчислення результуючого синтетичного показника, який відображає характер реалізації потенціалу (екстенсивний, нейтральний, інтенсивний) через результативність його функціональної складової, що дозволяє диференціювати методи і потужність регулюючих впливів держави;

систему інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень у процесі формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки на основі системного аналізу, кількісної оцінки показників його первинного стану та їх відповідності тенденціям розгортання економічних процесів у країні, що дозволить підвищити ступінь обґрунтованості й аналітичності розробки сценаріїв логістизації національної економіки на основі формування її освітньо-інноваційного потенціалу;

методичний підхід до обґрунтування пріоритетних напрямів формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки із застосуванням методу аналізу ієрархій для вибору базового, мобілізаційного та інноваційного сценаріїв і характеристик поточного стану освітньо-інноваційного потенціалу з метою визначення цілей і основних завдань стратегії його формування;

науково-методичний підхід до структурної трансформації функціональної складової освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки шляхом визначення комплексу організаційних і правових засад, спрямованих на забезпечення реалізації запропонованої концепції його формування на основі мобілізаційного сценарію;

систему державного програмування економічного розвитку країни на основі визначення комплексу програм загальнонаціонального, регіонального і галузевого рівня, їх основних завдань і засобів реалізації як складових елементів механізму реалізації стратегії формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки;

дістали подальшого розвитку:

понятійно-категоріальний апарат економічної науки за рахунок уточнення поняття «логістизація національної економіки», під якою запропоновано розуміти системно-інноваційний процес стратегічного управління економічним розвитком країни, спрямований на трансформацію її економічної системи в національну логістичну систему, інтегровану у глобальну логістичну систему, і заснований на формуванні логістичного стратегічного мислення на державному рівні та запровадженні у всі сфери діяльності на усіх рівнях управління інноваційних логістичних технологій;

теоретико-методичний підхід до формування комплексу цілей стратегічного управління економічним розвитком України на основі обґрунтування стратегічних орієнтирів розбудови національної економіки на засадах логістизації, до яких віднесено: створення інститутів економіки знань; перехід від експортно-сировинного до інноваційно-інвестиційного типу економічного розвитку; від галузево-регіональної до ресурсно-кластерної структури національної економіки; визначення моделі інтеграції України у світову економіку; забезпечення світового рівня логістичної організації економічних процесів на мікро-, мезо-, макро- і мегарівнях; формування кадрового ресурсу логістизації національної економіки, що дозволить забезпечити відповідність вектору розвитку економіки України змісту світових глобалізаційних процесів;

теоретичні уявлення про зміст поняття «освітньо-інноваційний потенціал логістизації національної економіки» за рахунок розкриття його структури із застосуванням синтетичного підходу, що поєднує ключові концепти ресурсного, функціонального та цільового підходів, а також уточнення відповідного поняття як сукупності інтелектуальних, інформаційно-комунікаційних, матеріальних, науково-технічних, кадрових і фінансових ресурсів, що функціонально взаємодіють у системно організованому інституціонально-правовому середовищі, забезпечуючи досягнення стратегічних орієнтирів розбудови національної моделі інноваційного розвитку економіки України на засадах логістизації.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що теоретичні положення і висновки безпосередньо доведено до рівня конкретних практичних пропозицій і рекомендацій, які можуть бути впроваджені в діяльність органів державної виконавчої влади, місцевого самоврядування, організацій і підприємств з метою впровадження новітніх логістичних технологій, принципів, методів, інструментарію логістичного менеджменту в усі сфери і види діяльності. Розроблені в дисертації принципи, методи, підходи, рекомендації створюють методичну базу формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки на усіх її рівнях і були використані: Міністерством інфраструктури України при підготовці Проекту Постанови Кабінету Міністрів України «Про забезпечення участі громадськості у моніторингу реалізації інфраструктурних проєктів» від 13 січня 2015 року (довідка від 27.01.2015 № 37/08/10-12); Донецькою обласною державною адміністрацією в процесі розробки Регіональної програми розвитку малого і середнього підприємництва в Донецькій області на 2015-2016 роки (довідка від 09.12.2014 № 03-010/1011), Українською логістичною

асоціацією в процесі розробки кваліфікаційних вимог та компетентнісної моделі підготовки фахівців для логістичної галузі (довідка від 19.01.2015 № 16-1251) та логістичною компанією ТОВ «5PL» в процесі визначення стратегії розвитку логістичного провайдера нового покоління та на курсах професійної підготовки фахівців за програмами *FIATA* при викладанні навчальних модулів «Логістичні системи», «Логістичні послуги» та «Логістичний контролінг і аудит» (довідка від 02.02.2015 № 1/15-129).

Результати дисертації використано у навчальному процесі Донецького державного університету управління Міністерства освіти і науки України (м. Маріуполь) при викладанні дисциплін «Оптимізація логістичних рішень», «Стратегічне планування логістики», «Теорія логістичної інтеграції», «Міжнародна логістика» (довідка від 25.12.2014 № 01-12/856).

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійною завершеною науковою працею. Наукові положення, рекомендації та результати дисертації отримані автором самостійно. З наукових праць, що опубліковані у співавторстві, у дисертації використано матеріали, пропозиції та висновки, що є результатом особистих досліджень здобувача. У даній роботі матеріали і висновки кандидатської дисертації автора не використовувалися.

Апробація результатів дисертації. Результати дисертації оприлюднено та отримано позитивну оцінку на таких міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях: «Проблеми розвитку транспортних систем і логістики» (Луганськ, 2014 р.); «Регіональний розвиток – основа становлення української держави» (Донецьк, 2014 р.); «Логистические системы в глобальной экономике» (Красноярськ, Росія, 2013 р.); «Логістика промислових регіонів» (Донецьк, 2013 р.); «Стратегія економічного розвитку країн в умовах глобалізації» (Дніпропетровськ, 2012 р.); «Логістика промислових регіонів» (Донецьк, 2012 р.); «Актуальні проблеми розвитку галузевої економіки та логістики» (Харків, 2011 р.); «Логістика промислових регіонів» (Донецьк, 2011 р.); «Проблеми підготовки професійних кадрів по логистике в условиях глобальной конкурентной среды» (Київ, 2011 р.); науковій конференції викладачів Донецької академії автомобільного транспорту за підсумками науково-дослідної роботи у 2008-2009 рр. (Донецьк, 2010 р.); «Логістика промислових регіонів» (Донецьк, 2010 р.); «Транспорт і логістика» (Донецьк, 2010 р.).

Публікації. Основні положення та результати дослідження відображено у 36 наукових публікаціях, а саме: одна одноосібна монографія, дві колективні монографії, 21 публікація у наукових фахових виданнях (зокрема вісім – у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз), 12 публікацій – у матеріалах конференцій. Загальний обсяг публікацій становить 50,4 ум.-друк. арк., з яких особисто автору належать 37,8 ум.-друк. арк.

Структура дисертації та обсяг роботи. Дисертація складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел (427 найменувань на 48 сторінках) і п'яти додатків (на 17 сторінках). Дисертація містить 40 таблиць (на 32 сторінках) і 35 рисунків (на 27 сторінках). Повний обсяг роботи становить 423 сторінки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні основи логістизації національної економіки**» досліджено сутність і генезу логістизації національної економіки, обґрунтовані стратегічні орієнтири розбудови національної економіки України на засадах логістизації і розвинуті теоретичні погляди на сутність і структуру освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економічних систем національного рівня.

Становлення економіки знань як іманентної риси постіндустріального суспільства з його розвитком інформаційних технологій, нових форм взаємодії економічних агентів, різким зростанням частки потокових процесів у структурі бізнес-середовища, революційними зрушеннями в системі бізнес-комунікацій, активним розгортанням інтеграційних і глобалізаційних процесів зумовлюють значущість логістичних принципів і підходів до докорінних трансформацій та переформатування світової економічної системи, коли логістичне управління стратегічним розвитком економічних систем вийшло у світі на новий рівень – рівень національних економік.

Результати систематизації й узагальнення теоретичних постулатів і методологічних концептів різних шкіл і течій економічної теорії дозволяють стверджувати, що найбільший вплив на формування сучасних наукових поглядів на сутність і принципи логістичного управління національною економікою справили представники неокласики та інституціоналізму, основоположні теоретико-методологічні конструкти яких реалізувалися в ринкових концепціях господарювання як на мікро-, так і на мезо-, і макроекономічному рівнях, зокрема маркетинг-менеджменті, територіальному і галузевому маркетингу, що об'єктивно зумовило становлення і розвиток логістики як концепції управління матеріальними потоками, а згодом – і економічними процесами: від фрагментарної логістики до її концептуалізації у вигляді бізнес-логістики, сформованої на підґрунті концепції тотальних витрат, розвитку складського господарства, активізації і розмаїття транспортних перевезень; інтегрованого управління ланцюгами поставок; від розподілу на функціональні сфери до етапу глобалізації логістики на тлі загальних економічних тенденцій у національній і світовій економіках.

Узагальнення сучасних поглядів на етапізацію розвитку логістики як концепції управління і практики господарювання дозволяє стверджувати, що сучасна наукова думка визнає виключну економічну доцільність застосування логістичної організації не тільки потоків різноманітних ресурсів та інформації, але й переведення організаційно-управлінських процесів у потокову форму з подальшою їх логістичною організацією. На цій підставі в процесі еволюції логістики поряд із загальновизнаними етапами фрагментаризації, часткової інтеграції, повної інтеграції та інтеграції у ланцюги поставок запропоновано виділити п'ятий етап, який розпочався у передових економіках світу на початку 2000-х років і продовжується донині – етап логістичної організації економіки, або логістичної економіки, відмінною рисою якого є бурхливий розвиток

організаційних і просторових форм інтегрованих логістичних структур, зокрема мережових і кластерних, з внутрішньо-регіональною, міжрегіональною, міжнародною інтеграцією.

Позиція України, як і більшості пострадянських країн, які розпочали період ринкових трансформацій національного господарства на початку 90-х років минулого століття, на лінійці еволюційного розвитку логістики ідентифікується на етапі інтеграції у ланцюги поставок. Це зумовило на даний час суттєве відставання від провідних економік світу за ступенем логістичної організації, проникнення принципів і технологій логістичного менеджменту у різні галузі і сфери господарювання і вимагає прискорення відповідних процесів у вітчизняній економіці, тобто її логістизації. На основі узагальнення існуючих підходів до тлумачення даного поняття під логістизацією національної економіки запропоновано розуміти системно-інноваційний процес стратегічного управління економічним розвитком країни, спрямований на трансформацію її економічної системи в національну логістичну систему, інтегровану у глобальну логістичну систему, і заснований на формуванні логістичного стратегічного мислення на державному рівні та запровадженні у всі сфери діяльності на усіх рівнях управління інноваційних логістичних технологій.

Складність і багатовимірність завдань логістизації економіки країни, її всеохоплюючий характер потребують визначення найбільш впливових чинників реалізації цього процесу, до яких мають бути віднесені:

параметри і тенденції розвитку соціально-економічних процесів в Україні (збереження передових позицій у науково-дослідних роботах і технологіях за низкою пріоритетних напрямів; нерозвиненість внутрішнього ринку інновацій; низька прибутковість діяльності у сфері науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, інформатизації, освіти; невідповідність освітніх програм підготовки кадрів перспективам інноваційного розвитку України; невисока частка малих і середніх підприємств в структурі створення ВВП; несприятливий інвестиційний клімат; неефективна податкова політика держави, економічний спад і збільшення ризиків ведення бізнесу внаслідок військово-політичних подій 2014-2015 рр.);

вплив глобалізованого зовнішнього середовища (становлення економіки знань; переформатування сил у світовій економіці; геополітичне оточення країни);

ступінь логістичної організації економіки (сформованість вітчизняного і світового ринків логістичних послуг; рівень потокової організації і синхронізації процесів логістизації економіки; ступінь розвитку організаційних форм та інституціонального забезпечення інтеграційних процесів).

На підставі викладеного сформульовані стратегічні орієнтири розбудови національної економіки України на засадах логістизації: створення інститутів економіки знань; перехід від експортно-сировинного до інноваційно-інвестиційного типу економічного розвитку; визначення моделі інтеграції України у світову економіку; забезпечення світового рівня логістичної організації економічних процесів на мікро-, мезо-, макро- і мегарівнях; формування кадрового ресурсу логістизації національної економіки.

Таким чином, базис логістизації національної економіки складає її освітньо-інноваційний потенціал, який має досліджуватися і формуватися не у розрізі його окремих складових – освітнього потенціалу та інноваційного потенціалу, а як цілісний об’єкт, що характеризується системною єдністю на основі функціональних взаємозв’язків його елементів. При цьому освітня сфера реалізує низку притаманних їй функцій щодо розвитку людського потенціалу, підготовки висококваліфікованих фахівців, наукових кадрів, безпосередньо генерації, розповсюдження і реалізації нових знань тощо, що у сукупності складає інтелектуальні ресурси національної економіки. За результатами теоретичного дослідження обґрунтовано, що до визначення структури освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки доцільно застосувати синтетичний підхід, який поєднує у собі ресурсний, функціональний і цільовий підходи та дозволяє виділити три складові: ресурсну (сукупність ресурсів), функціональну (засоби і умови трансформації ресурсів на результативну складову) і результативну (очікувана зміна параметрів економічної системи) (рис. 1).

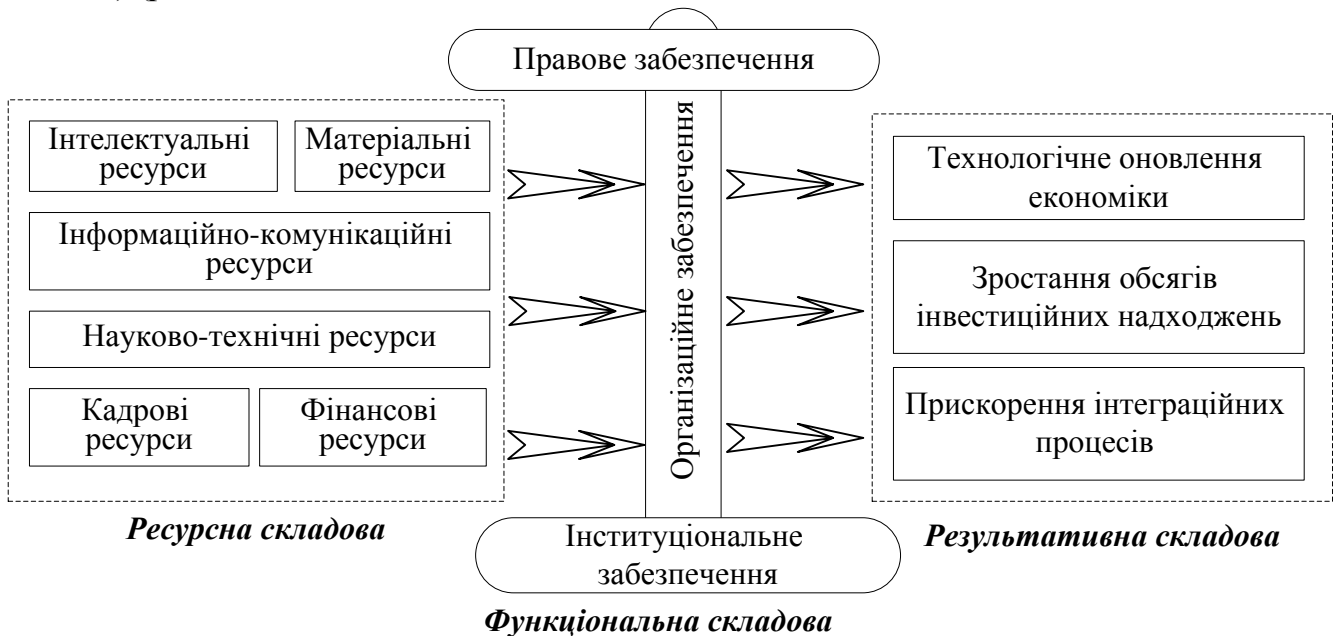

Рис. 1. Структура освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки

Під освітньо-інноваційним потенціалом логістизації національної економіки запропоновано розуміти сукупність інтелектуальних, інформаційно-комунікаційних, матеріальних, науково-технічних, кадрових і фінансових ресурсів, що функціонально взаємодіють у системно організованому інституціонально-правовому середовищі, забезпечуючи досягнення стратегічних орієнтирів розбудови національної моделі інноваційного розвитку економіки України на засадах логістизації.

У другому розділі **«Методологічний базис формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки країни»** концептуалізовано теоретико-методологічний базис логістизації національної економіки, створено методологію формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки країни і удосконалено методичний підхід до оцінювання його стану.

Забезпечення реалізації визначених стратегічних орієнтирів потребує концептуалізації теоретичних і методологічних засад логістизації національної економіки у предметному полі формування її освітньо-інноваційного потенціалу.

Дослідження еволюції логістики на основі систематизації і конкретизації її основних концепцій, передумов їх формування і ключових теоретико-методологічних конструктів на кожному історичному етапі дозволяє говорити про зародження нової парадигми розвитку логістики, яка поступово витісняє інноваційну парадигму, характерну для періоду становлення неоекономіки з її науково-інформаційними технологіями і фундаментальними якісними змінами технологічних чинників економічного зростання, широким розповсюдженням *SCM*-ідеології, яка може бути визначена як неологістика першого покоління. Неологістика другого покоління сформувалася під впливом процесів якісної трансформації ланцюгів поставок, включенням національних економік у глобальні ланцюжки накопичення вартості, що зумовило посилення позицій стратегічної логістики, заснованої на використанні логістичної компетентності і багатоканальних партнерських відносин задля досягнення конкурентних переваг.

Для неологістики третього покоління, яка може бути визначена як концепція тотальної (наскрізної) логістизації економіки (*Total Logistization of the Economics*) і є передумовою переходу до інтелектуальної парадигми розвитку логістики, на перший план виступають принципово нові вихідні теоретико-методологічні положення, методи і технології, в тому числі – розповсюдження логістичного менеджменту на весь життєвий цикл продукції (від етапу проектування до утилізації вторинної сировини і відходів); зосередження підприємств на своїх ключових компетенціях; перехід від структурної та регіональної до ресурсної та кластерної (мережевої) моделі управління розвитком економічних систем; інноваційний розвиток логістичної інфраструктури; розвиток мережевих інформаційних технологій; логістичний контролінг і логістичний аудит.

Розвиток неологістики третього покоління передбачає створення єдиного інформаційного простору через формування логістичних координуючих структур інноваційного типу, принципово нового погляду на державне управління у руслі концепції логістизації національної економіки на основі інтелектуальної парадигми розвитку логістики, яким може виступати державний менеджеризм як основа радикальних процесних інновацій в системі державного управління, впровадження новітніх логістичних технологій на всіх рівнях управління економікою та становлення нових раціональних моделей інноваційного розвитку економіки країни на засадах її логістизації.

Таким чином, можуть бути визначені фундаментальний базис і пріоритетні напрями логістизації національної економіки, реалізація яких повинна забезпечуватися на основі формування її освітньо-інноваційного потенціалу (рис. 2).

Концептуалізація методологічних засад логістизації національної економіки у предметному полі формування її освітньо-інноваційного потенціалу з кількісними параметрами та якісними характеристиками, що відповідатимуть визначеним пріоритетним напрямкам логістизації економіки країни, дозволила постулювати низку положень, що мають прийматися у якості вихідних при

створенні методології формування освітньо-інноваційного потенціалу національної економіки:

спрямованість на досягнення стратегічних орієнтирів розвитку національної економіки на засадах логістизації з безальтернативною домінантою збереження суб'єктності соціально-економічного розвитку України;

визначення чіткого вектору входження України у глобалізаційні й інтеграційні процеси у світовій економіці, що визначатиме конфігурацію і організаційно-просторову модель формування національної логістичної системи;

Рис. 2. Пріоритетні напрямки і фундаментальний базис логістизації національної економіки

спадкоємність і наступність процесу формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки, що передбачає визначення і аналіз первинного його стану; виявлення тенденцій розвитку та їхньої відповідності стратегічним орієнтирам розбудови національної економіки на засадах логістизації; обґрунтування напрямів трансформації структури і/або параметрів, шляхів, засобів і механізму реалізації такої трансформації, чітке бачення його стратегічної перспективи, а відтак – пріоритетних напрямів його відтворення і нарощування;

методологічний синтез основоположних концептів напрямів і шкіл економічної теорії, що обумовлюють еволюційний перехід до процесу логістичного управління розвитком економічних систем не тільки мікро- і мезоекономічного рівнів, але й макро- і мегарівнів.

Особливістю створеної методології формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки є її дуалістична природа як гносеологічного базису логістизації економіки країни, з одного боку, і систематизованої сукупності підходів, способів, методів, прийомів та процедур формування її освітньо-інноваційного потенціалу, з іншого боку.

Методологія пізнання принципів, теорій і парадигм розвитку логістики як науки і концепції управління господарською діяльністю суб'єктів від мікро- до мегаекономічного рівня розкриває закономірності трансформацій об'єкту і предмету логістики, логістичних методів і технологій адаптації економічних систем до умов функціонування у глобалізованому економічному середовищі, впливу на макроекономічні показники розвитку країни, ініціалізацію нових форм інтеграційних логістичних утворень і організаційно-інституціональних моделей економічного розвитку тощо, розкриваючи гносеологічні й аксіологічні аспекти логістизації та її національних особливостей. Вона включає загальнонаукові, конкретно-наукові і спеціальні методи дослідження процесів логістизації і прогнозування їх розвитку, а також методи обґрунтування і прийняття управлінських рішень за результатами аналітико-прогностичних розробок.

Другий полюс дуальності методології формування освітньо-інноваційного потенціалу національної економіки складають методи державного регулювання економічного розвитку країни на засадах логістизації: правові, організаційні, адміністративні, економічні (прямі і непрямі), серед яких окреме місце посідають методи державного регулювання сфери освіти як носія освітньо-інноваційного потенціалу і як галузі господарювання.

Така методологічна декомпозиція дозволяє забезпечити перехід до превентивної (випереджальної) моделі формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки як акселератора технологічного й інноваційного розвитку країни. У зв'язку з цим виникає необхідність у розвитку методичних положень і підходів до кількісного оцінювання параметрів окремих складових і освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки країни в цілому, для чого в роботі завтосовано комплексний підхід на основі виявлення причинно-наслідкових зв'язків і запропоновано систему індикативних оцінних показників:

ресурсної складової: показники забезпеченості навчальними закладами, кадрового відтворення, державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою, відтворення наукових кадрів, відтворення наукових кадрів вищої кваліфікації, забезпеченості наукових досліджень науковими кадрами вищої кваліфікації, секторальної забезпеченості науковими кадрами, наукової діяльності сектору освіти, ступеня залученості освітянських кадрів до наукової діяльності, рівня бюджетного фінансування і підприємництва в сфері освіти, якості освітянських кадрів, міжнародної інтеграції і міжнародного співробітництва у сфері освіти;

результативної складової: показники патентної активності, створення і реалізації науково-технічної продукції за пріоритетними напрямками інноваційної діяльності, міжнародної публікаційної активності і вагомості іноземних інвестицій).

Інтегральні показники стану ресурсної і результативної складових обчислюються на основі графічного методу як площа пелюсткової діаграми, утвореної окремими оцінними показниками. Тіснота причинно-наслідкового зв'язку між ресурсною і результативною складовими, який забезпечується функціональною складовою і репрезентує стан освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки в цілому, розраховується як відношення темпу приросту інтегрального показника ресурсної складової до темпу приросту інтегрального показника результативної складової:

$$P_{OПЛ} = \frac{P_{IPC(i)}}{P_{IPC(i-1)}} / \frac{I_{IREZ(i)}}{I_{IREZ(i-1)}}$$

де: $P_{OПЛ}$ – синтетичний показник стану освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки; P_{IPC} – інтегральний показник стану ресурсної складової; P_{IREZ} – інтегральний показник стану результативної складової; i – порядковий номер досліджуваного періоду (рік).

За результатами розрахунків визначається характер освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки:

$P_{OПЛ} > 1$. Річний темп приросту інтегрального показника ресурсної складової перевищує темп річного приросту інтегрального показника результативної складової, що свідчить про екстенсивний характер формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки (але тільки у випадку, коли: $\frac{I_{IREZ(i)}}{I_{IREZ(i-1)}} > 1$, в іншому разі мова має йти про деградацію);

$P_{OПЛ} = 1$. Нейтральний характер, коли річний темп приросту інтегрального показника ресурсної складової дорівнює темпу річного приросту інтегрального показника результативної складової, після чого розвиток освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки можливий лише шляхом додаткового «вливання» ресурсів з боку держави;

$P_{OПЛ} < 1$. Інтенсивний характер формування і розвитку освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки, коли, між тим, можливе кількісне зростання ресурсної складової, однак темпи зростання результативної складової забезпечуються на більш високому рівні завдяки інтенсивному характеру використання ресурсів.

У третьому розділі «**Діагностика процесів формування і розвитку освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки**» проведено системний аналіз економічних передумов логістизації національної економіки, стану та національних особливостей сегментування й розвитку ринку логістичних послуг в Україні, первинного (вихідного) стану освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки і тенденцій його розвитку.

Дослідження передумов логістизації національної економіки дозволило виявити низку тенденцій, які значним чином визначають підходи до створення концепції формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки. Динаміка показників розвитку зовнішнього сектору України за період 2005-2014 рр. свідчить про перевищення обсягів імпорту товарів над обсягами експорту і темпів зростання імпорту над темпами зростання експорту, падіння показника відкритості економіки та обсягів експорту та імпорту товарів по відношенню до ВВП. У структурі експорту найбільша частка припадає на недорогоценні метали та вироби з них – 28,3 %, продукти рослинного походження – 16,2 %, мінеральні продукти – 11,3 %, машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання – 10,5 %. У структурі імпорту найбільшу частку мають мінеральні продукти – 29,6 %, машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання – 16,0 %, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 12,5 %, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 6,7 %, недорогоценні метали та вироби з них 6,1 %. У структурі експорту послуг на початок 2014 р. переважають транспортні послуги – 53 %. З них 36,2 % припадають на послуги трубопровідного транспорту, залізничного транспорту – 18,0 %, повітряного транспорту – 17,6 %, морського транспорту – 13,9 %, автомобільного транспорту – 7,5 %. У цілому обсяги експорту українських товарів у 2014 р. зросли на 3157,4 млн дол. США. У структурі експорту товарів чільне місце посідають країни ЄС і Азії (31,5 % та 28,4 % відповідно). Зменшується обсяг експорту в країни Американського континенту і Африки, в чотири рази скоротився експорт в інші країни світу. Обсяги імпорту скоротилися на 5923,3 млн дол. США. Імпорт з країн СНД зменшився на 9330,3 млн дол. США, однак Україна нарощувала обсяги імпорту з країн ЄС, Азії, Африки і Америки. Обсяги товарообороту оптової і роздрібною торгівлі дають уявлення про потенціал утворення внутрішніх товарних і супутніх їм потоків.

Результати аналізу стану транспортної галузі свідчать про те, що впровадження прогресивних видів шляхів сполучення фактично зупинилося у 2010 р., не змінюється щільність шляхів сполучення загального користування і їхня довжина, стабільно зменшується рухомий склад за видами транспорту та призначенням (крім автомобільного), спостерігається падіння вантажообігу, в його структурі зростає частка автомобільного транспорту, транспортування вантажів трубопроводами за десять років зменшилося вдвічі. У переробці вантажів морськими портами з 2005 р. зростає питома вага експортних вантажів за рахунок зменшення транзитних. Територією України проходить центральна вісь, у рамках якої визначено основні залізничні та автомобільні маршрути, що в цілому відповідають напрямкам Критських МТК № 3, 5, 7, 9 та нових європейських транспортних коридорів мережі *TEN-T* № 1, 2, 3 та 9, включаючи водну вісь, яка з'єднує зону Чорного моря з Середземним, Балтійським, Баренцовим, Червоним морями та Суецьким каналом і включає внутрішні водні шляхи, однак фінансування розвитку транспортної мережі фактично припинено.

Аналіз інноваційних процесів в економіці України свідчить, що у промисловості зменшується як кількість інноваційно активних підприємств, так і

їх питома вага у загальній кількості практично за усіма видами економічної діяльності у промисловості. На кінець 2014 р. лідерами за питомою вагою інноваційно активних підприємств залишалися: виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів; виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції; виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів, однак і тут новостворені інноваційні технології переважною більшістю були новими для України. Це значним чином зумовлює невисокі позиції України за індексом глобальної конкурентоспроможності (*GCI*), який є синтетичним показником, що об'єднує конкурентоспроможність товарів, товаровиробників, галузей і характеризує положення країни на світовому ринку. Станом на початок 2014 р. Україна мала конкурентні переваги лише за двома позиціями: вища освіта і підготовка кадрів і ємність ринку (40-ве і 38-ме місце у рейтингу відповідно). До невикористаних можливостей віднесені: технологічна готовність; інфраструктура; охорона здоров'я і початкова освіта; інновації та ефективність ринку праці. Критичне відставання України зберігається за критеріями: інституції, макроекономічне середовище, ефективність товарних ринків, розвиток фінансового ринку, рівень розвитку бізнесу. І позитивна динаміка рейтингових показників за цими критеріями відсутня. Україна систематично втрачає позиції в оцінках якості освіти: загальна оцінка якості системи освіти – втрата 30 місць за останні роки, бізнес-освіта – стабільне 111-е місце. Найбільш проблемними напрямками за критерієм «Інновації» є: якість науково-дослідних інститутів (69 місце), видатки компаній на дослідження і розробки (112 місце), взаємозв'язки університетів з промисловістю у сфері досліджень і розробок (77 місце), державні закупівлі новітніх технологій і продукції (118 місце), інноваційна спроможність (100 місце). Незадовільні показники Україна має і за Глобальним інноваційним індексом (*GII*).

Разом з тим, за індексом ефективності логістики (*LPI*) Україна покращує свої позиції за напрямками, крім інфраструктурного. У структурі вітчизняного ринку логістичних послуг намітилася позитивна тенденція, зорієнтована на становлення управлінської логістики, але збільшення частки складської логістики в структурі логістичних послуг свідчить про зростання запасів і послуг щодо їх зберігання, що можна вважати показником зниження ефективності загальнонаціональної логістики. В Україні розвинені транспортні логістичні послуги: експедиторські, автомобільні і залізничні перевезення, авіаперевезення. Послуги складування (упакування вантажів, зберігання, обробка) перебувають у розділі проблемних, а супровідні послуги (консультування, страхування, оптимізація вантажопотоків, управління замовленнями) перебувають у стадії розвитку.

Вимоги та особливості ринку логістичних послуг, його структура і тенденції розвитку мають першочергове значення для визначення напрямів формування ОП логістизації економіки. Беручи до уваги структуру ринку логістичних послуг, можна констатувати, що для розвитку малих і середніх підприємств у сфері логістики існують досить комфортні умови. На ринку логістичних послуг

з'являються логістичні провайдери нового покоління з мінімальним обсягом активів, які вибудовують свій бізнес на основі поєднання інтелектуального капіталу, інформаційних технологій і новітніх логістичних концепцій та технологій. Крім того, прогнозується, що ринок логістичних послуг України, ємність якого на сьогодні становить близько 12-15 млрд дол. США, буде зростати.

Системний аналіз сфери освіти як носія освітньо-інноваційного потенціалу показав тенденції до зменшення кількості закладів професійно-технічної і вищої освіти, як і кількості осіб, що в них навчалися. Близько 20 вищих навчальних закладів України здійснювали підготовку бакалаврів, спеціалістів і магістрів за спеціальністю «Логістика» для різних галузей економіки та видів економічної діяльності. Кількість організацій, що мають аспірантуру, поступово зменшується, як і обсяги щорічного набору і кількість аспірантів. Негативною тенденцією є також зміни у структурі контингенту аспірантів за формою підготовки: зростає частка аспірантів з відривом від виробництва – від 61,8 % у 2005 р. до 65,1 % – на початок 2014 р. Крім того, досліджувані показники мають значну регіональну диференціацію. Динаміка бюджетного фінансування і структура фінансування вищої освіти в Україні (табл. 1) свідчить про зростання частки бюджетних коштів. Однак частка закладів, які здійснювали наукову діяльність, є недостатньою (табл. 2).

Таблиця 1

Динаміка бюджетного фінансування і структура фінансування вищої освіти в Україні

Показники	Роки							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Видатки зведеного бюджету на вищу освіту, млн грн	17989,3	18552,9	20966,3	24998,4	26619,6	29335,9	30003,1	25344,4
Державний бюджет, %	58,3	58,5	59,2	60,8	61,2	62,6	63,1	65,8
Обласні бюджети, %	5,1	5,3	5,4	5,6	5,9	7,2	6,9	6,2
Домогосподарства, %	35,1	34,8	33,3	32,0	31,7	29,2	29,0	27,2
Приватні фірми і корпорації, %	1,2	1,4	2,1	1,6	1,2	1,0	1,0	0,8

Таблиця 2

Динаміка кількості організацій, що здійснювали наукову і науково-технічну діяльність, за секторами діяльності, од.

Організації	Роки					
	2005	2010	2011	2012	2013	2014
Всього	1510	1303	1255	1208	1143	999
Підприємницький сектор	837	610	570	535	507	422
Приватний неприбутковий сектор	-	1	1	1	-	-
Державний сектор	501	514	508	496	456	419
Сектор вищої освіти	172	178	176	176	180	158

На частку закладів Міністерства освіти і науки України на початок 2014 р. припадало 21,7 % від загальної кількості науково-технічної продукції і послуг,

створених за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки України, і 58,3 % з них отримало ту чи іншу форму практичного використання. У бюджетному фінансуванні інноваційної діяльності та трансферу технологій у 2013 році частка закладів Міністерства освіти і науки України складала 19,9 % (або 38,4 млн грн).

Кількісне оцінювання первинного стану освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки проведено на основі розробленого в роботі методичного підходу, що дозволило встановити стійку спадну динаміку показників забезпеченості вищими навчальними закладами, державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою, залученості кадрів до наукової діяльності, а отже і кадрового відтворення, протягом останніх семи років. Зміни показника рівня підприємництва не мають усталеної тенденції, решта показників мають усталену тенденцію до зростання. Інтегральний показник також в цілому демонструє позитивну динаміку. Динаміка показників результативної складової є менш стабільною: в цілому позитивну тенденцію має лише показник патентної активності, а решта показників взагалі не мають будь-якого вираженого часового тренду. Інтегральний показник результуючої складової має тенденцію до зниження, тобто до переходу у стійкий стан екстенсивного розвитку (у разі забезпечення ресурсами) або деградації. Виявлений тренд у динаміці синтетичного показника ОП логістизації економіки свідчить про загальну тенденцію до зростання (рис. 3), однак амплітуда коливання його річних значень свідчить про вкрай нестійкий стан сфери освіти, яка поступово втрачає здатність до забезпечення реалізації інтелектуальної парадигми розвитку логістики, а відтак – і процесу логістизації національної економіки як основи її інноваційного розвитку і переходу до економіки знань.

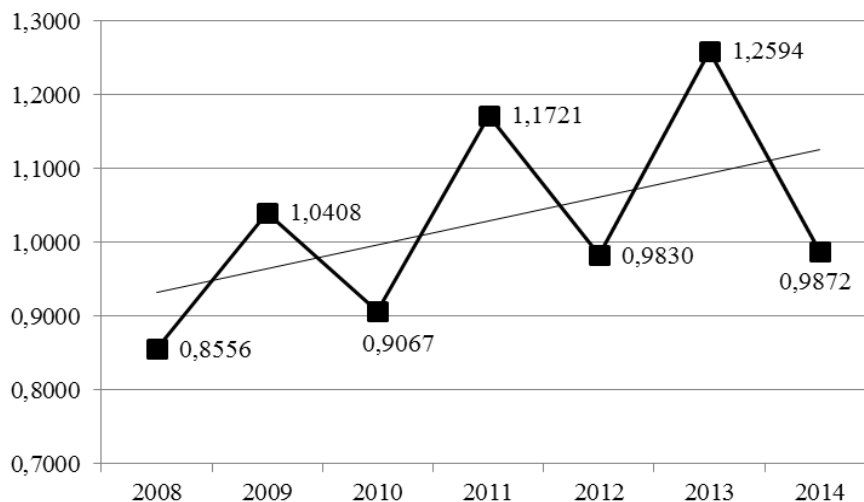

Рис. 3. Динаміка синтетичного показника освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки за 2008-2014 рр.

Кореляційний аналіз не виявив щільних причинно-наслідкових зв'язків між станом освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки та окремими показниками розвитку економічних процесів, що свідчить про необхідність цілеспрямованого його формування у відповідності до стратегічних пріоритетів розвитку національної економіки на засадах логістизації.

Результати системного аналізу, кількісної оцінки показників його первинного стану та їх відповідності тенденціям розгортання економічних процесів в країні дозволили удосконалити систему інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень у процесі формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки за рахунок:

удосконалення класифікації видів економічної діяльності (КВЕД) шляхом виокремлення транспорту і складського господарства в окремі секції задля забезпечення об'єктивності і достовірності статистичного аналізу функціонування і розвитку ринку логістичних послуг в Україні;

розвитку Державної системи статистичної інформації шляхом доповнення системою показників, що відображують види логістичної діяльності за КВЕД.

В четвертому розділі **«Концептуальні засади формування освітньо-інноваційного потенціалу національної економіки»** запропоновано концепцію і методичний підхід до обґрунтування напрямів формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки країни і визначено зміст організаційних і правових засад їх реалізації.

Концептуалізація ідей логістизації національної економіки і визначення на цій основі пріоритетних напрямів логістизації національної економіки дозволили прийняти фундаментальні положення концепцій тотальної (наскрізної) логістизації національної економіки, державного логістичного менеджеризму і освітньої логістики у якості методологічних імперативів формування освітньо-інноваційного потенціалу національної економіки. На цьому рівні розуміння державного управління розвитком економічних систем як логістично організованих потокових процесів регуляторного, координаційного, організаційного, адміністративного характеру розповсюджується на усі галузі і сфери національної економіки, включаючи сферу освіти як носія освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки, джерела формування логістичного управлінського мислення, усі процеси функціонування якої як галузі господарювання переводяться у потокову форму відповідно до концепції освітньої логістики. Це об'єктивно зумовлює перехід до фундаментальних положень менеджеризму, заснованого на принципах логістичного менеджменту, широкому впровадженні логістичного інструментарію, логістичних технологій в системи управління будь-якого рангу, зокрема у діяльність державних органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування.

Представлені методологічні імперативи дозволяють здійснити вибір перспективних напрямів формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки з урахуванням результатів системного аналізу й оцінки його первинного стану і відповідності стратегічним орієнтирам розбудови економіки країни на засадах логістизації, а також визначити засоби їх реалізації, що розкриваються на методичному рівні концепції.

Конкретизація методичного інструментарію обґрунтування, прийняття і реалізації управлінських рішень щодо формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки здійснюється на

інструментальному рівні концепції. Організаційний рівень передбачає створення стратегії формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки і механізму її реалізації. Таким чином, в роботі запропоновано і обгрунтовано концепцію формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки, представлену у вигляді ієрархічно організованої п'ятирівневої системи елементів (рис. 4), реалізація якої спрямована на забезпечення переходу національної економіки в режим функціонування інноваційної логістичної системи.

У рамках запропонованої концепції удосконалено методичний підхід до обгрунтування пріоритетних напрямів формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки на основі вибору одного з трьох можливих сценаріїв – базового, мобілізаційного, інноваційного (табл. 3) – із застосуванням методу аналізу ієрархій.

Таблиця 3

Сценарії формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки

Вид сценарію	Ключові риси сценарію (перспективні напрями)
Базовий	нарощування показників ресурсної складової до рівня економічно розвинутих країн з мінімальним втручанням в усталені механізми і принципи здійснення освітньої й науково-інноваційної діяльності; сприяння розвитку ринкових механізмів регулювання сфери освіти, розвиток підприємництва в сфері освіти; підвищення рівня комерціалізації результатів наукових досліджень, зміцнення взаємозв'язків між освітою, наукою і реальним сектором економіки; констатаційна модель підготовки фахівців; оновлення освітніх стандартів і нормативних вимог якості освіти; сприяння створенню процесних, управлінських, логістичних, освітніх інновацій
Мобілізаційний	відтворення ресурсної складової і підвищення ефективності функціональної складової; перехід від констатаційної моделі підготовки фахівців до превентивної (випереджальної), формування логістичного топ-менеджменту на усіх рівнях економіки країни, здатного реалізувати перехід до концепції державного логістичного менеджеризму; перехід до компетентнісної моделі менеджера в галузевих стандартах вищої освіти України, реалізація концепції «освіта протягом життя»; розвиток системи внутрішніх і зовнішніх трансформаторів знань на інновації в усіх сферах національного господарства; розвиток освітнього антрапренерства і освітнього інтрапренерства
Інноваційний	стрімке нарощування ресурсної складової і повна реструктуризація функціональної складової; форсований процес реалізації неологістики третього покоління, концепції тотальної логістизації національної економіки з прискореним переходом через проміжні стадії; виключна пріоритетність генерації інновацій чотирьох видів: продуктових (розвитку ринку інноваційних логістичних послуг); структурних (створення інноваційної транспортно-логістичної інфраструктури); процесних (розвиток новітніх логістичних концепцій і технологій); системних (формування логістичних систем інноваційного типу (стратегічних альянсів, ТЛК, віртуальних логістичних мереж); запровадження концепції державного логістичного менеджеризму

Рис. 4. Концепція формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки

У результаті застосування технології побудови і аналізу ієрархій обґрунтовано вибір перспективних напрямів формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки в межах мобілізаційного сценарію. Реалізація визначених перспективних напрямів потребує удосконалення організаційних засад формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки у напрямі розвитку методів, форм і процедур взаємодії:

органів державної виконавчої влади і органів місцевого самоврядування з метою логістизації управлінських потокових процесів;

Міністерства освіти і науки України з органами місцевого самоврядування і бізнес-структурами у процесі визначення компетентнісних характеристик випускників в сфері логістики з урахуванням потреб ринку праці і роботодавців;

Міністерства освіти і науки України і вищих навчальних закладів з метою підвищення їх автономії та академічної свободи;

керівних органів вищих навчальних закладів і підприємницьких структур сфери освіти, відокремлених структурних підрозділів і підрозділів внутрішньої системи трансформаторів знань у інноваційні розробки;

вищих навчальних закладів і студентів, аспірантів, докторантів, слухачів курсів в процесі реалізації концепції «освіти протягом життя»;

держслужбовців органів державної виконавчої влади і органів місцевого самоврядування в процесі реалізації концепції державного логістичного менеджеризму.

Удосконалення правових засад формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки має здійснюватися на основі: нормативного регулювання освітньої діяльності вищих навчальних закладів в умовах підвищення їх автономії та академічної свободи; створення стандартів якості освіти у процесі її логістизації і освітньо-компетентнісних характеристик випускників усіх рівнів підготовки; розвитку правових засад освітнього антрапренерства і освітнього інтрапренерства, фандрейзингу і благодійності в сфері освіти; створення стимулів для інституціонального розвитку інноваційної інфраструктури, в першу чергу – логістичної.

У п'ятому розділі **«Стратегія формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки»** запропоновано стратегію формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки країни і механізм її реалізації, удосконалено систему державного програмування економічного розвитку на засадах формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки.

Логістизація національної економіки потребує кардинальної зміни стратегічного підходу до формування національного освітньо-інноваційного потенціалу, який повинен базуватися на принципово новій освітній філософії. Стратегія формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки базується на визначеній в роботі системі принципів (рис. 5).

Рис. 5. Система принципів логістизації національної економіки

Основними завданнями стратегії визначені:

забезпечення процесу переходу до стратегічного логістичного управління економічним розвитком країни, заснованого на формуванні логістичного стратегічного мислення на державному рівні та запровадженні у всі сфери діяльності на усіх рівнях управління інноваційних логістичних технологій;

сприяння реалізації стратегічних орієнтирів розбудови національної економіки України на засадах логістизації;

створення передумов трансформації економічної системи країни в національну логістичну систему, здатну ефективно інтегруватися у глобальну логістичну систему;

забезпечення системного оновлення сфери освіти на інноваційній основі, запровадження концепції освітньої логістики в процесі підготовки кваліфікованих робітників, фахівців, наукових і науково-педагогічних кадрів, реалізація принципу безперервної освіти та навчання протягом життя;

удосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних та керівних кадрів системи освіти, керівних кадрів усіх сфер та видів діяльності різних ланок і рівнів управління, включаючи державне управління і громадське самоврядування, підприємницького корпусу, підвищення їх логістично-управлінської культури;

сприяння підвищенню ефективності та результативності функціонування національної інноваційної системи України на основі підвищення ролі закладів освіти як осередків освітньо-науково-інноваційної діяльності і потокової організації та логістичного управління процесом створення, розповсюдження і реалізації знань у формі інновацій;

створення передумов підвищення конкурентоспроможності національної економіки за рахунок зростання наукоємності вітчизняної продукції і послуг, підвищення логістичної ефективності;

сприяння розвитку внутрішнього ринку інновацій, їх просторовій і міжгалузевій дифузії, сприяння трансформації структури інновацій, що створюються, на користь технологічних і логістичних (організаційно-управлінських);

зміцнення зв'язків освітніх і наукових установ з бізнес-середовищем, розвиток логістичної інфраструктури; інституціоналізація розвитку національної економіки на засадах логістики.

Основні завдання стратегії конкретизуються у комплексі першочергових завдань у сфері освітньої й інноваційної діяльності:

модернізація структури, змісту та організації освіти на засадах компетентнісного підходу з посиленням логістичної складової, оновлення нормативної бази освіти, реалізація різноманітних освітніх моделей для забезпечення доступності та безперервності освіти протягом усього життя;

зміцнення взаємозв'язків освітнього і бізнес-середовища у процесі визначення змісту освітньо-компетентнісних характеристик випускників і освітньо-професійних програм, що їх формують;

сприяння розвитку логістики як науки і концепції управління, створенню логістичних управлінських інновацій і впровадженню їх у навчальний процес і у практику господарювання на мікро-, мезо-, макроекономічному рівні;

надання реальної автономії навчальним закладам усіх рівнів;

апробація і впровадження різних моделей державно-громадського управління розвитком навчальних закладів;

запровадження принципів державного логістичного менеджизму у сфері освіти;

забезпечення розвитку підприємництва в сфері освіти на основі освітнього антрапренерства та інтрапренерства, реалізації моделі публічно-приватного партнерства у сфері інноваційної діяльності закладів освіти і створення об'єктів інтелектуальної власності;

створення і широке запровадження в навчальний процес інноваційних освітніх технологій, підвищення комп'ютеризації й інформатизації процесу підготовки кадрів, оновлення матеріально-технічної бази закладів освіти;

створення і запровадження дієвих механізмів державного фінансування підготовки кадрів в системі вищої освіти;

забезпечення зростання конкурентоспроможності сектору наукових досліджень і розробок, в тому числі – за рахунок збільшення кількості досліджень і розробок в сфері логістики, інноваційних логістичних технологій, логістизації функціонування економічних систем мікро-, мезо-, макрорівнів на основі інформаційно-комунікаційних технологій, результати яких мають високий рівень наукової новизни і потенціал практичного впровадження;

забезпечення розширеного відтворення знань і активізації інноваційних процесів за рахунок їх потокової організації на принципах логістичного менеджменту і державного логістичного менеджизму на основі інтеграції діяльності закладів сектору освіти, академічних та галузевих наукових установ, підприємств малого і середнього інноваційного бізнесу;

сприяння пріоритетному розвитку наукових досліджень і розробок у сфері інноваційного розвитку логістичної інфраструктури, її адаптації до вимог інтеграції у світову логістичну інфраструктуру;

імплементація правових норм Європейського Союзу до нормативно-законодавчої бази України;

створення умов для інституціонального розвитку національної інноваційної системи шляхом розбудови системи інноваційних трансформаторів нових знань в інноваційні розробки, спроможних забезпечити системність, надійність і безвідмовність потоку інновацій в усі галузі та сфери економіки;

концентрація ресурсів на пріоритетних напрямках розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності на основі стратегічної парадигми логістики;

сприяння розвитку інтегрованих логістичних утворень з метою забезпечення переходу до реалізації неологістики третього покоління – тотальної (наскрізної) логістизації економіки;

забезпечення пріоритетного розвитку малого і середнього інноваційного бізнесу і підприємництва в сфері логістики як інституціональної основи для

інтенсивного розвитку ринку логістичних послуг як стратегічної галузі національного господарства;

сприяння зміцненню міжнародного співробітництва у сфері науки й інноваційної діяльності; розвитку міжнародних програм і проектів, грантових програм у стратегічно важливих для логістизації національної економіки галузях і сферах господарювання (освіта, транспорт, енергетика, комунікації, комп'ютерні технології, інформатизація, державне управління, місцеве самоврядування).

Стратегія визначає основні засоби реалізації пріоритетних завдань за напрямками: структурні трансформації сфери освіти, модернізація змісту освітньої і наукової діяльності, оптимізація фінансового забезпечення, активізація інноваційних процесів, розвиток організаційно-правового забезпечення.

Основним очікуваним результатом реалізації запропонованої стратегії визначається формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки, який за своїми кількісними і якісними характеристиками відповідає вимогам реалізації стратегічних орієнтирів розвитку економіки на мікро-, мезо- і макрорівнях і залучення економіки країни у світові інтеграційні й глобалізаційні процеси з одночасним збереженням її суб'єктності.

Реалізацію заходів стратегії формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки передбачається здійснювати на основі створення відповідного організаційно-економічного механізму (рис. 6) на засадах програмно-цільового методу управління.

У роботі удосконалено систему державного програмування економічного розвитку країни на основі визначення комплексу програм загальнонаціонального, регіонального і галузевого рівня як складових елементів механізму реалізації стратегії формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки:

«Державна комплексна програма розвитку логістики в Україні на період до 2020 року»;

«Державна цільова програма переходу до концепції освітньої логістики у сфері вищої освіти України на період до 2020 року»;

«Програма розвитку ринку логістичних послуг області на 2016-2018 рр.» (концептуальна версія регіональної програми);

«Програма логістизації розвитку галузі на 2016-2018 рр.» (концептуальна версія галузевої програми).

Наведені програми конкретизовані за основними цілями, засобами їх реалізації, принципами фінансування, складом потенційних учасників.

Реалізація запропонованого в роботі мобілізаційного сценарію формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки з часом дозволить перейти до інноваційного сценарію.

Рис. 6. Організаційно-економічний механізм реалізації стратегії формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки

ВИСНОВКИ

Основним науковим результатом дисертації є вирішення актуальної наукової проблеми логістизації національної економіки на основі розробки наукових засад і стратегії формування її освітньо-інноваційного потенціалу на мікро-, мезо-, макрорівнях, кількісні і якісні параметри якого відповідають стратегічним орієнтирам економічного розвитку України на засадах логістизації і забезпечують можливість ефективної інтеграції національної економіки як логістичної системи макрорівня у глобальну логістичну систему.

1. Узагальнення теоретико-методологічних основ і прикладних аспектів логістизації національної економіки як основи підвищення її конкурентоспроможності в умовах глобалізації господарських процесів дозволило обґрунтувати теоретичні, методологічні і концептуальні засади, методичні підходи і організаційно-правове забезпечення формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки на мікро-, мезо-, макрорівнях, що сприятиме переходу на інноваційну модель економічного розвитку України та її успішній інтеграції у світовий економічний простір.

2. У процесі визначення сутності і генези логістизації національної економіки узагальнено теоретико-методологічні витoki логістичного управління розвитком економічних систем з конкретизацією теоретичних постулатів і методологічних принципів основних шкіл і течій економічної теорії та ринкових концепцій господарювання, які справили на нього найбільший вплив. Виділено п'ятий етап еволюції логістики – етап логістичної організації економіки, або логістизації економіки. Запропоновано авторське визначення категорії «логістизація національної економіки» як складного багатовекторного системно-інноваційного процесу переходу до стратегічного логістичного управління економічним розвитком країни, спрямованого на трансформацію її економічної системи в національну логістичну систему, інтегровану у глобальну логістичну систему, і заснованого на формуванні логістичного стратегічного мислення на державному рівні та запровадженні у всі сфери діяльності на усіх рівнях управління інноваційних логістичних технологій.

3. Систематизовано і узагальнено фактори впливу на процес логістизації національної економіки, які зведені у три ключові групи: вплив глобалізованого зовнішнього середовища; ключові параметри й напрями розвитку соціально-економічних процесів в Україні; наявний ступінь логістичної організації економіки на мікро-, мезо- і макрорівнях. Обґрунтовані стратегічні орієнтири розбудови економіки України на засадах логістизації, до яких віднесені: створення інститутів економіки знань; перехід від експортно-сировинного до інноваційно-інвестиційного типу економічного розвитку; від галузево-регіональної до ресурсно-кластерної структури національної економіки; визначення моделі інтеграції України у світову економіку; забезпечення світового рівня логістичної організації економічних процесів на мікро-, мезо-, макро- і мегарівнях; формування кадрового ресурсу логістизації національної економіки.

4. За результатами теоретичного дослідження сучасних наукових поглядів на сутність і структуру освітнього й інноваційного потенціалів розвитку економіки сформульовано авторське визначення поняття «освітньо-інноваційний потенціал логістизації національної економіки» як сукупності інтелектуальних, інформаційно-комунікаційних, матеріальних, науково-технічних, кадрових і фінансових ресурсів, що функціонально взаємодіють у системно організованому інституціонально-правовому середовищі, забезпечуючи досягнення стратегічних орієнтирів розбудови національної моделі інноваційного розвитку економіки України на засадах логістизації. Розкрито структуру освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки (ресурсної, функціональної і результативної складових) на основі синтетичного підходу, що поєднує ключові концепти ресурсного, функціонального і цільового підходів.

5. Систематизовано і конкретизовано основні логістичні концепції, передумови їх формування і ключові теоретико-методологічні конструкти на кожному історичному етапі, виділено концепцію тотальної логістизації економіки (*Total Logistization of the Economics*) як передумову становлення інтелектуальної парадигми розвитку логістики. Визначено пріоритетні напрями і фундаментальний базис логістизації національної економіки. Концептуалізовано методологічні засади логістизації національної економіки у предметному полі формування її освітньо-інноваційного потенціалу з кількісними параметрами та якісними характеристиками, що відповідатимуть стратегічним орієнтирам розбудови національної економіки на засадах логістизації

6. У процесі створення методології формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки акцентовано її дуальну природу як гносеологічного базису логістизації економіки країни і систематизованої сукупності підходів, способів, методів, прийомів та процедур формування її освітньо-інноваційного потенціалу. Методологія формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки створена шляхом методологічного синтезу фундаментальних концептів австрійської і кембріджської шкіл маржиналізму, економічної теорії інформації, інституціональної теорії та теорії державного управління і дозволяє забезпечити спадкоємність і наступність формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки, досягнення стратегічних орієнтирів економічного розвитку на засадах логістизації і чіткого вектору входження України у глобалізаційні й інтеграційні процеси у світовій економіці.

7. Удосконалено методичний підхід до оцінювання стану освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки за рахунок застосування комплексного підходу на основі виявлення причинно-наслідкових зв'язків із застосуванням графічного методу, що дозволяє отримати кількісні характеристики освітньо-інноваційного потенціалу логістизації у розрізі його ресурсної, функціональної і результативної складових на основі визначеної в роботі системи індикативних оцінних показників, розрахунку синтетичного показника стану освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної

економіки та критеріальної інтерпретації характеру його реалізації (екстенсивний, нейтральний, інтенсивний).

8. За результатами системно-компаративного аналізу, кількісної оцінки показників первинного стану освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки і їх відповідності тенденціям розгортання економічних процесів в країні виявлено незадовільну динаміку показників розвитку зовнішнього сектору України, переважання в структурі експорту продукції з низьким ступенем обробки, переважання транспортних послуг (майже 40 % з яких припадає на трубопровідний транспорт), неусталеність і політичну детермінанту у визначенні напряму економічної інтеграції, незначне зростання внутрішніх матеріальних і супутніх їм потоків, деструктивні явища у функціонуванні транспортної галузі країни, згорання програм розвитку міжнародних транспортних коридорів територією України, системні дисбаланси в сфері інноваційного розвитку країни, незадовільні позиції України серед країн світу за індексом логістичної ефективності та індексом глобальної конкурентоспроможності. Інтегральний показник ресурсної складової освітньо-інноваційного потенціалу в цілому демонструє позитивну динаміку, а ресурсної складової – тенденцію до зниження. Виявлений тренд у динаміці синтетичного показника освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки свідчить про загальну тенденцію до зростання, але вкрай нестійкий стан сфери освіти, що дозволило удосконалити систему інформаційно-аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень у процесі формування освітньо-іноваційного потенціалу логістизації економіки України.

9. Обґрунтована концепція формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки у вигляді ієрархічно побудованої системи структурних елементів, деталізованої на рівні концептуалізації ідей логістизації економіки країни, а також методологічному, методичному, інструментальному і організаційному рівнях формування освітньо-інноваційного потенціалу національної економіки, в якій реалізований авторський підхід на базі трьох методологічних імперативів: тотальної (наскрізної) логістизації економіки на усіх рівнях, переходу до концепції освітньої логістики, запровадження державного менеджеризму і логістичного менеджеризму в усіх сферах і видах діяльності і на усіх рівнях управління. Визначені види і характерні риси можливих сценаріїв формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки (базового, мобілізаційного й інноваційного), які задають його ключові напрями.

10. Удосконалено методичний підхід до обґрунтування і прийняття рішень щодо визначення напрямів формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки з використанням методу аналізу ієрархій, застосування якого дозволило визначити пріоритетність таких напрямів у межах мобілізаційного сценарію, як: відтворення ресурсної складової і підвищення ефективності функціональної складової; перехід від констатаційної моделі підготовки фахівців до превентивної (випереджальної), формування логістичного топ-менеджменту на усіх рівнях економіки країни, здатного реалізувати перехід до

концепції державного логістичного менеджеризму; перехід до компетентнісної моделі менеджера в галузевих стандартах вищої освіти України, реалізація концепції «освіта протягом життя»; розвиток системи внутрішніх і зовнішніх трансформаторів знань на інновації в усіх сферах національного господарства; розвиток освітнього антрапренерства і освітнього інтрапренерства.

11. Удосконалено організаційні і правові засади формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки країни на основі визначення комплексу положень, спрямованих на забезпечення реалізації запропонованої концепції його формування на основі мобілізаційного сценарію, що забезпечує структурні трансформації і підвищення ефективності функціональної складової освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки.

12. Розроблена стратегія формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки з визначенням принципів, основних і першочергових завдань стратегії, а також шляхів їх реалізації, спрямованих на структурні трансформації системи освіти, модернізацію змісту освітньої і наукової діяльності, оптимізацію їх фінансового забезпечення, активізацію інноваційних процесів в економіці країни, удосконалення організаційного і правового забезпечення процесу формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки.

13. Запропонований організаційно-економічний механізм реалізації стратегії формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки, заснованого на програмно-цільовому методі управління, запровадженні правової моделі публічно-приватного партнерства, концепції державного логістичного менеджеризму.

14. Удосконалено систему державного програмування економічного розвитку країни за рахунок доповнення комплексом програм, конкретизованих за основними цілями, засобами їх реалізації, принципами фінансування, складом потенційних учасників, реалізація яких забезпечує перехід до потокової організації управлінських процесів на засадах логістичного менеджеризму на державному, регіональному і галузевому рівнях.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Монографії

1. Смерічевська С. В. Формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки : стратегічні імперативи [монографія] / С. В. Смерічевська. – Херсон : ТОВ Видавничий дім «Гельветика», 2015. – 320 с. (18,6 ум.-друк. арк.).

2. Смерічевська С. В. Стратегія формування та розвитку транспортно-логістичних кластерів в Україні: інноваційно-інтелектуальний підхід : [монографія] / С. В. Смерічевська, Є. Є. Федоров, Т. В. Ібрагімхалілова; За заг. ред. С. В. Смерічевської. – Донецьк: «ВІК», 2013. - 360 с. (19,7 ум.-друк. арк.). *Особистий внесок: запропоновано методологічні підходи забезпечення ефективного механізму стратегічного партнерства в логістичних системах*

інноваційного типу та методологічний інструментарій оптимізації прикладних транспортно-логістичних задач на основі використання новітніх інтелектуальних технологій; запропонована критеріальна характеристика методів добору інформативних ознак формування самоорганізуючих структур (9,0 ум.-друк. арк.).

3. Смерічевська С. В. Supply Chain Management (SCM) як нова ідеологія управління бізнесом в умовах глобалізації економіки / С. В. Смерічевська, М. В. Жаболенко, Т. В. Ібрагімхалілова // *Инновационный подход к развитию предприятий, отраслей, комплексов: [монографія] / Под общ. ред. С.В. Куприенко; В 2-х кн. – Кн. 1.– Одесса: «Изд-во Куприенко С.В.», 2012 – 145 с. – п. 2.1. – С. 33-48 (0,9 ум.-друк. арк.). Особистий внесок: розглянуто еволюційний розвиток концептуальних підходів до управління ланцюгами поставок та запропоновано напрями вдосконалення організаційних форм інтеграції і співпраці у ланцюгах поставок (0,3 ум.-друк. арк.).*

*Публікації в наукових фахових виданнях та виданнях,
що включені до міжнародних наукометричних баз даних*

4. Смерічевська С. В. Стратегія формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки і механізм її реалізації / С. В. Смерічевська // *Молодий вчений*¹. – Херсон: Гельветика, 2015. – № 3 (18). – С. 90-95 (0,6 ум.-друк. арк.).

5. Смерічевська С. В. Освітньо-інноваційний потенціал логістизації економіки і його кількісна оцінка / С. В. Смерічевська // *Менеджер: Вісник Донецького держ. ун-ту упр.*². – Донецьк: ДонДУУ, 2014. – № 1 (67). – С. 246–251 (0,55 ум.-друк. арк.).

6. Смерічевська С. В. Методичний підхід до обґрунтування сценарію і напрямів формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки [Електронний ресурс] / С. В. Смерічевська // *Глобальні та національні проблеми економіки*. – 2014. – № 2. – С. 1018–1021 (0,5 ум.-друк. арк.). – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/2-2014/00-2.pdf>.

7. Смерічевська С. В. Стратегії маркетингу взаємин в управлінні ланцюгами поставок / С. В. Смерічевська // *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. – Луганськ: СУНУ, 2014. – №4 (211). – С. 22–27 (0,3 ум.-друк. арк.).

8. Смерічевська С. В. Національні пріоритети логістизації економіки: світовий досвід та українські реалії / С. В. Смерічевська // *Стратегія економічного розвитку України в умовах євроінтеграційних процесів: зб. наук. праць*. – Маріуполь: ДонДУУ, 2014. – С.156–161 (0,3 ум.-друк. арк.).

9. Смерічевська С. В. Концептуальні основи та багатовекторність логістизації національної економіки в Україні / С. В. Смерічевська // *Науковий*

¹ Включений в базу даних Російського індексу наукового цитування (РІНЦ), входить до міжнародних наукометричних баз: Scholar Google, OAJI, Cite Factor, Research Bible, Index Copernicus.

² Входить до реферативних наукометричних баз даних Російського індексу наукового цитування (РІНЦ).

Вісник Донбаської державної машинобудівної академії : зб. наук. праць. – 2014. – № 4 (15Е). – С. 153–162 (0,55 ум.-друк. арк.).

10. Смерічевська С. В. Діагностика передумов формування і стану освітньо-інноваційного потенціалу логістизації економіки [Електронний ресурс] / С. В. Смерічевська // Ефективна економіка³. – 2014. – № 12. – Режим доступу до журналу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3295> (0,6 ум.-друк. арк.).

11. Смерічевська С. В. Еволюція організаційних форм транспортної логістики [Електронний ресурс] / С. В. Смерічевська, Д. В. Дорошкевич // Ефективна економіка³. – 2013. – №10. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4865> (0,5 ум.-друк. арк.). *Особистий внесок : систематизовано і узагальнено етапи і форми розвитку транспортної логістики (0,3 ум.-друк. арк.).*

12. Смерічевська С. В. Системні функції інноваційного потенціалу науково-освітньої сфери в системі координат макро- та мезоекономіки / С. В. Смерічевська // Держава та регіони. – 2012. – № 5 (68). – Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2012. – С. 24–26 (Серія: Економіка та підприємництво) (0,3 ум.-друк. арк.).

13. Смерічевська С. В. Концепція освітнього антрапренерства як запорука інноваційного розвитку та логістизації національної економіки / С. В. Смерічевська // Проблеми ефективності використання людських і природних ресурсів України : зб. наук. праць Донецького держ. ун-ту упр. – Донецьк : Вид-во «Цифрова печать», 2012. – Т. XIII. – С. 210–220 (серія Економіка, вип. 233) (0,6 ум.-друк. арк.).

14. Смерічевська С. В. Метод когнітивного моделювання параметрів і факторів структури управління транспортно-логістичною системою / С. В. Смерічевська, Т. В. Ібрагімхалілова // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності : зб. наук. праць. – Маріуполь : ДВНЗ «ПДТУ», 2012. – Вип. 1, Т. 2. – С. 290–293 (0,3 ум.-друк. арк.). *Особистий внесок : визначено параметри та цільові фактори впливу на структуру управління транспортно-логістичною системою (0,15 ум.-друк. арк.).*

15. Смерічевська С. В. Вдосконалення механізму державного регулювання митних процедур в логістичних системах на основі впровадження концепцій ECR та EDI / С. В. Смерічевська // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту⁴. – Чернівці : ЧТЕУ, 2012. – Вип. II (46). Економічні науки. – С. 127–131 (0,3 ум.-друк. арк.).

16. Смерічевська С. В. Логістизація зовнішньоекономічної діяльності мікрологістичних систем шляхом впровадження електронного декларування митних процедур / С. В. Смерічевська // Логістика : теорія і практика⁵. – Луцьк : Луцький національний технічний університет, 2012. – № 1 (2). – С. 169–176 (0,4 ум.-друк. арк.).

³ Включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз: Google Scholar, SIS, Index Copernicus.

⁴ Включено в базу даних Російського індексу наукового цитування (РІНЦ).

⁵ Включено в базу даних Російського індексу наукового цитування (РІНЦ).

17. Смерічевська С. В. Вектор розвитку організаційних форм логістизації національної економіки в Україні / С. В. Смерічевська // Економічний часопис – XXI⁶. – К. : Інститут суспільної трансформації. – 2012. – № 7-8. – С. 22–25 (0,5 ум.-друк. арк.).

18. Смерічевська С. В. Змістовний підхід до процесу становлення інноваційної освіти в Україні / С. В. Смерічевська // Розвиток економічних методів управління національною економікою та економікою підприємства: зб. наук. праць Донецького держ. ун-ту упр. – Донецьк: ДонДУУ, 2012. – т. XIII. – С. 358–366 (серія Економіка, вип. 256) (0,5 ум.-друк. арк.).

19. Смерічевська С. В. Організація та управління сервісною логістикою на сучасному автомобільному підприємстві / С. В. Смерічевська, М. В. Жаболенко // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – Луганськ : СУНУ, 2012. – № 1 (172). – С. 36–39. (0,3 ум.-друк. арк.). *Особистий внесок: виявлено економічну природу сервісної логістики та розглянуто взаємодію елементів системи сервісної логістики* (0,15 ум.-друк. арк.).

20. Смерічевська С. В. Сутнісні властивості логістичних систем як різновиду економіко-симбіотичних систем / С. В. Смерічевська, Т. В. Ібрагімхалілова // Фінансово-банківський механізм державного управління економікою України: зб. наук. праць Донецького держ. ун-ту упр. – Донецьк : ДонДУУ, 2011. – Т. 12. – С. 286–298 (серія Економіка, вип. 212) (0,7 ум.-друк. арк.). *Особистий внесок: наведена характеристика сутнісних властивостей логістичних систем як різновиду адаптивних економіко-симбіотичних систем* (0,35 ум.-друк. арк.).

21. Смерічевська С. В. Логістична підтримка діяльності автосервісних підприємств / С. В. Смерічевська, М. В. Жаболенко // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту⁴. – Чернівці : ЧТЕУ, 2010. – Вип. III (39). Економічні науки. – С. 212–218 (0,4 ум.-друк. арк.). *Особистий внесок: виявлено структурні зміни на автомобільному ринку та обґрунтовано необхідність сервісного супроводу збуту автомобілів на основі концепції логістики* (0,2 ум.-друк. арк.).

22. Смерічевська С. В. Конкурентоспроможність у соціально-економічному вимірі / С. В. Смерічевська // Актуальні проблеми економіки. – К. : ВНЗ «Національна академія управління». – 2009. – № 3 (93). – С. 36–44 (0,5 ум.-друк. арк.).

23. Смерічевська С. В. Стратегічні напрями розвитку вищого навчального закладу в умовах трансформації економіки України / С. В. Смерічевська // Схід. – Донецьк : 2008. – № 7 (91). – С. 11–14 (0,3 ум.-друк. арк.).

24. Смерічевська С. В. Стратегія освітнього інтрапренерства: сутність і механізм реалізації / С. В. Смерічевська // Схід. – Донецьк : 2007. – № 1 (79). – С. 3–6 (0,3 ум.-друк. арк.).

⁶ Включено в базу даних Index Copernicus, EBSCOhost.

Матеріали наукових конференцій

25. Смерічевська С. В. Управління ланцюгами поставок на основі концепції маркетингу взаємин / С. В. Смерічевська // Проблеми розвитку транспортних систем і логістики: зб. наук. праць за матер. V Міжн. наук.-практ. конф. (5–8 трав. 2014 р., м. Луганськ). – Луганськ : СУНУ, 2014. – С. 56–58 (0,2 ум.-друк. арк.).

26. Смерічевська С. В. Основні перешкоди та «драйвера» формування транспортно-логістичних кластерів в Україні / С. В. Смерічевська // Регіональний розвиток – основа становлення української держави: матер. III Міжнар. наук.-практ. конф. (3–4 квіт. 2014 р., м. Донецьк). – Донецьк : ДонДУУ, 2014. – С. 125–127 (0,2 ум.-друк. арк.).

27. Смеричевская С. В. Стратегические предпосылки формирования транспортно-логистических кластеров в Украине: национальный аспект / С. В. Смеричевская // Логистические системы в глобальной экономике: матер. Межд. науч.-практ. конф. (14–15 марта 2013 г., г. Красноярск, Российская Федерация): в 2-х ч.; Ч. 1. – Красноярск : Сиб. гос. аэрокосмич. ун-т, 2013. – С. 220–226 (0,3 ум.-друк. арк.).

28. Смерічевська С. В. Новації як вектор розвитку логістичних процесів в Україні / С. В. Смерічевська // Логістика промислових регіонів : зб. наук. праць за матер. V Міжн. наук.-практ. конф. (3–4 квіт. 2013 р., м. Донецьк). – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2013. – С. 77–79 (0,2 ум.-друк. арк.).

29. Смерічевська С. В. Кадровий потенціал забезпечення інноваційного розвитку транспортно-логістичного кластеру Донецького регіону / С. В. Смерічевська, Т. В. Ібрагімхалілова // Стратегія економічного розвитку країн в умовах глобалізації: матер. III Міжнар. наук.-практ. конф. (17–18 лют. 2012 р., м. Дніпропетровськ): у 5-ти т.; Т. 5. – Дніпропетровськ : Біла К.О., 2012. – С. 104–106 (0,1 ум.-друк. арк.). *Особистий внесок: визначено інноваційні напрямки розвитку професійної освіти в умовах кластеризації економіки (0,05 ум.-друк. арк.).*

30. Смеричевская С. В. Приоритетные направления инновационного развития интегрированных логистических систем / С. В. Смеричевская, Е. С. Безгина // Логістика промислових регіонів: зб. наук. праць за матер. IV Міжнар. наук.-практ. конф. (23–25 квіт. 2012 р., м. Донецьк). – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. – С. 42–44 (0,1 ум.-друк. арк.). *Особистий внесок: узагальнено світовий досвід інноваційного розвитку інтегрованих логістичних систем (0,05 ум.-друк. арк.).*

31. Смерічевська С. В. Використання концепції логістичного менеджменту в управлінні регіональними транспортними системами / С. В. Смерічевська // Логістика промислових регіонів: матер. наук.-практ. конф. (6–9 квіт. 2011 р., м. Донецьк). – Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2011. – С. 188–191 (0,2 ум.-друк. арк.).

32. Смеричевская С. В. Логистическая постановка проблем оптимизации менеджмента / С. В. Смеричевская // Актуальні проблеми розвитку галузевої економіки та логістики: матер. наук.-практ. конф. (14–15 квіт. 2011 р., м. Харків). – Харків : НФаУ, 2011. – С. 107–108 (0,1 ум.-друк. арк.).

33. Смеричевская С. В. Логистика как одно из самых перспективных карьерных направлений в Украине / С. В. Смеричевская, М. В. Жаболенко // Проблемы подготовки профессиональных кадров по логистике в условиях глобальной конкурентной среды : сб. докладов IX Междун. науч.-практ. конф. (27-28 окт. 2011 г., г. Киев) : в 2-х ч.; Ч. 2. / Отв. ред. М. Ю. Григорак. – К. : НАУ, 2011. – С. 139–141 (0,2 ум.-друк. арк.). *Особистий внесок : систематизовано основні компетенції та вимоги працедавців до логістичного персоналу (0,1 ум.-друк. арк.).*

34. Смеричевская С. В. Логистический аудит как управленческий инструмент повышения эффективности логистических функций / С. В. Смеричевская, Т. В. Ибрагимхалилова // Матер. науч. конф. за підсумками науково-дослідної роботи у 2008-2009 рр. (20-21 квіт. 2010 р., м. Донецьк). – Донецьк: Донецька акад. автомоб. трансп., 2010. – С. 146–148 (0,1 ум.-друк. арк.). *Особистий внесок : охарактеризовано ключові принципи логістичного аудиту за LFA-технологією (0,05 ум.-друк. арк.).*

35. Смеричевская С. В. О направлениях развития информационно-логистической инфраструктуры регионального транспортного комплекса / И. П. Энглези, С. В. Смеричевская // Логістика промислових регіонів : зб. наук. праць за матер. Міжн. наук.-практ. конф. (26-28 трав. 2010 р., м. Донецьк). – Донецьк : Донецька акад. автомоб. трансп., 2010. – С. 216–219 (0,2 ум.-друк. арк.). *Особистий внесок : визначено принципи проектування регіональної інформаційно-логістичної системи у відповідності з європейськими вимогами (0,1 ум.-друк. арк.).*

36. Смеричевська С. В. Основи функціонування логістичних систем інноваційних структур / С. В. Смеричевська, О. С. Безгіна // Транспорт і логістика : матер. II Всеукр. наук.-практ. конф. (13-14 жовт. 2010 р., м. Донецьк). – Донецьк : Донецька акад. автомоб. трансп., 2010. – С. 133–134 (0,2 ум.-друк. арк.). *Особистий внесок : визначено властивості та функції логістичних систем інноваційних структур (0,1 ум.-друк. арк.).*

АНОТАЦІЯ

Смеричевська С. В. Формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. – Донбаська державна машинобудівна академія Міністерства освіти і науки України, Краматорськ, 2016.

Дисертацію присвячено розробці теоретичних і методологічних основ, організаційно-методичних положень і практичних рекомендацій щодо формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки. Узагальнено теоретичні підходи до розуміння сутності процесу логістизації національної економіки. Обґрунтовано стратегічні орієнтири економічного розвитку на засадах логістизації. Визначено поняття і структура освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки. Створено методологію формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації

національної економіки і удосконалено методичні засади оцінювання його стану. Визначено економічні передумови, оцінено первинний стан освітньо-інноваційного потенціалу національної економіки і відповідність його закономірностям розвитку економічних процесів. Систематизовано пріоритетні напрями і запропоновано концепцію формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки на основі фундаментальних положень тотальної (наскрізної) логістизації економіки, освітньої логістики, державного логістичного менеджеризму. Розроблено стратегію формування освітньо-інноваційного потенціалу логістизації національної економіки, організаційно-економічний механізм її реалізації, удосконалено систему державного програмування розвитку економіки країни на засадах логістизації.

***Ключові слова:** логістизації національної економіки, освітньо-інноваційний потенціал логістизації, стратегічні орієнтири, пріоритетні напрями, методологія, концепція, тотальна логістизація, освітня логістика, державний логістичний менеджеризм, стратегія, організаційно-економічний механізм.*

АННОТАЦИЯ

Смеричевская С. В. Формирование образовательно-инновационного потенциала логистизации национальной экономики. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени доктора экономических наук по специальности 08.00.03 – экономика и управление национальным хозяйством. – Донбасская государственная машиностроительная академия Министерства образования и науки Украины, Краматорск, 2016.

Диссертация посвящена разработке теоретических, методологических и концептуальных основ, организационно-методических подходов к формированию образовательно-инновационного потенциала логистизации национальной экономики.

Систематизированы и обобщены теоретико-методологические истоки логистического управления развитием экономических систем с конкретизацией теоретических постулатов и методологических принципов основных школ и течений экономической теории и рыночных концепций хозяйствования. Выделен новый этап эволюции логистики – этап логистической организации экономики, или логистизации экономики. Предложено авторское определение категории «логистизация национальной экономики». Систематизированы и обобщены факторы влияния на процесс логистизации экономики и обоснованы стратегические ориентиры развития экономики Украины на основе логистизации. Сформулировано авторское определение понятия «образовательно-инновационный потенциал логистизации национальной экономики» и определена его структура, включающая ресурсную, функциональную и результативную составляющие.

Систематизированы и конкретизированы основные логистические концепции, предпосылки их формирования на каждом историческом этапе. Выделена концепция тотальной (сквозной) логистизации экономики как

предпосылка становления новой парадигмы развития логистики – интеллектуальной. Определены приоритетные направления логистизации национальной экономики: тотальная организация логистических систем; инновационное развитие логистической инфраструктуры, интенсивное развитие рынка логистических услуг; целенаправленный процесс распространения логистических принципов и инструментария оптимизации потоковых процессов во всех сферах и видах деятельности; разработка логистического паспорта страны; тотальное внедрение концепции логистического менеджмента; подготовка нового поколения менеджеров и специалистов на основе концепции образовательной логистики. Концептуализированы методологические основы логистизации национальной экономики в предметном поле формирования ее образовательно-инновационного потенциала с количественными параметрами и качественными характеристиками, соответствующими стратегическим ориентирам экономического развития страны на основе логистизации.

Создана методология формирования образовательно-инновационного потенциала логистизации национальной экономики имеющая дуальную природу как гносеологического базиса логистизации экономики страны и систематизированной совокупности подходов, способов, методов, приемов и процедур формирования ее образовательно-инновационного потенциала. Методология сформирована путем методологического синтеза фундаментальных концептов австрийской и кембриджской школ маржинализма, экономической теории информации, институциональной теории и теории государственного управления. Усовершенствован методический подход к оцениванию состояния образовательно-инновационного потенциала логистизации национальной экономики путем комплексного подхода на основе выявления причинно-следственных связей, применения графического метода, предложенной системы индикативных оценочных показателей. Предложен подход к критериальной интерпретации результатов расчета для определения характера реализации потенциала (экстенсивный, нейтральный, интенсивный).

Проанализированы экономические предпосылки логистизации, произведены количественная оценка показателей первичного состояния образовательно-инновационного потенциала логистизации национальной экономики и анализ их соответствия тенденциям развития экономических процессов в стране. Усовершенствована система информационно-аналитического обеспечения принятия управленческих решений в процессе формирования образовательно-инновационного потенциала логистизации национальной экономики.

Обоснована концепция формирования образовательно-инновационного потенциала логистизации национальной экономики в виде иерархической системы структурных элементов, детализированной на уровне концептуализации идей логистизации экономики, а также на методологическом, методическом, инструментальном и организационном. Методологическими императивами построения концепции выступают: тотальная (сквозная) логистизация экономики на всех уровнях, принципы образовательной логистики, логистический менеджериализм во всех сферах и отраслях на всех уровнях экономики. Определены

возможные сценарии формирования образовательно-инновационного потенциала логистизации национальной экономики (базовый, мобилизационный и инновационный).

Усовершенствован методический подход к обоснованию и принятию решений по определению направлений формирования образовательно-инновационного потенциала логистизации национальной экономики на основе метода анализа иерархий, на основе чего приняты перспективные направления в рамках мобилизационного сценария: воспроизводство ресурсной и повышение эффективности функциональной составляющей; переход от констатационной к превентивной (опережающей) модели подготовки специалистов; формирование логистического топ-менеджмента на всех уровнях экономики с переходом к концепции государственного логистического менеджизма; переход к компетентностной модели менеджера в отраслевых стандартах высшего образования Украины, реализация концепции «образование на протяжении жизни»; развитие системы внутренних и внешних трансформаторов знаний; развитие образовательного антрапренерства и образовательного интрапренерства. Усовершенствовано организационное и правовое обеспечение формирования образовательно-инновационного потенциала логистизации национальной экономики как элемента его функциональной составляющей.

Сформулированы принципы и разработана стратегия формирования образовательно-инновационного потенциала логистизации национальной экономики и организационно-экономический механизм ее реализации. Усовершенствована система государственного программирования экономического развития страны на основе перехода к потоковой организации управленческих процессов и логистического менеджизма на государственном, региональном и отраслевом уровнях.

***Ключевые слова:** логистизация национальной экономики, образовательно-инновационный потенциал логистизации, стратегические ориентиры, приоритетные направления, методология, концепция, тотальная логистизация, образовательная логистика, государственный логистический менеджизм, стратегия, организационно-экономический механизм.*

SUMMARY

Smerichevska S. V. Formation of Educational and Innovation Potential of the National Economy's Logistization. – As a manuscript.

The thesis for obtaining the Degree of Doctor of Economics on the specialty 08.00.03 – National Economy and State Economic Policy. – Donbass State Engineering Academy of Ministry of Education and Science of Ukraine, Kramatorsk, 2016.

The thesis is devoted to the development of theoretical and methodological principles, organizational and methodical approaches and practical recommendations for formation of an educational and innovation potential of the logistization of national economy. Theoretical approaches to understanding of an essence of the process of logistization of national economy were generalized. The strategic references points of

economic development on the basis of logistization were grounded. The concept and structure of educational and innovation potential of the logistization of national economy were detected. The methodology of forming an educational and innovation potential of the logistization of national economy was created and methodological principles of assessment of its stage were improved. Both economic preconditions were detected and the initial state of the educational and innovation potential of the logistization of national economy and its compliance with the laws of economic processes were estimated. The priority directions were detected as well as the concept of formation of the educational and innovation potential of the logistization of national economy based on fundamental positions of total logistization of an economy, educational logistics and state logistics managerism was offered. The strategy of formation of the educational and innovation potential of logistization of national economy, organizational and economical mechanism of its implementation was developed. The state programming system of development of the national economy on the foundations of logistization has been improved.

Keywords: *logistization of national economy, educational and innovation potential of logistization, strategic reference points, priority directions, methodology, concept, total logistisation, educational logistics, state logistics managerism, strategy, organizational and economical mechanism.*

Підписано до друку 24.05.2016. Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 1,9.
Обл.-вид. 1,9. Друк лазерний. Зам. № 586. Накл. 100 пр.

Видавець і виготівник
Донбаська державна машинобудівна академія
84313, м. Краматорськ, вул. Академічна (Шкадінова), 72.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК №1633 від 24.12.2003